

За кілька хвилин ти познайомишся з товариським песиком на ім'я Руді, маленьким та спритним чотирилапим хлопчиком, який обожнює м'ячки та хазяїна, любить знайомитися з людьми та іншими собаками і, що доволі цікаво, може подорожувати в часі. Руді стане твоїм гідом по еволюції, генетиці й, зрештою, по внутрішньому світу собак, світу, невідомому більшості людей.

Чи не здивувало тебе останнє речення? Врешті-решт люди знайомі із собаками! Авжеж, ти стикався з собакою. Навіть із багатьма собаками! Велика ймовірність, що песик живе й у твоїй родині, може, навіть спить із тобою в одному ліжку. Ба навіть твого песика так само звать Руді! І собаки геть не дивовижа. Можливо, твої батьки, бабусі й дідусі, прабабусі та прадіди виростили із собаками, які плуталися під ногами, допомагали пасти худобу чи будили рано-вранці. Собаки мешкають поряд з людьми вже багато тисяч років, вони стали нашими компаньйонами й товаришами по роботі.

Але зрозуміли собак люди не так давно. А почалося це тоді, коли науковці вирішили дослідити чотирилапих. Замість того щоб вважати песиків видом, який ми вже добре знаємо, дослідники поставили наукові запитання про цих тварин: звідки вони родом? чому гавкають? чому нюхають дупки одне одному? і навіщо ми заводимо собак, а не, скажімо, вовків? Науковцям довелося добряче попрацювати, щоб знайти відповіді на ці запитання. А Руді поставив собі за мету поділитися з тобою секретами собачого світу.

Наприклад, у часи, коли твої батьки були маленькими, вважали, що собака — це вовк у собачій шкурі, який лише чекає нагоди, щоб узяти гору над людиною, тому його потрібно тримати в залізному кулаку. Хоча деякі люди й досі вірять у цей міф, ми знаємо, що сучасні собаки дуже віддалилися від своїх предків-вовків. Вони аж ніяк не намагаються нас контролювати, і більшість сварок між собаками й людьми виникає через непорозуміння — ми не знаємо їхньої природи й того, чого вони від нас хочуть. Щоб собаки й люди могли жити разом якомога щасливіше, науковці знайшли відповіді на ці хитрі запитання.

Можливо, тобі доводилось чути, що для того, щоб собака тебе любив, потрібно брати його ще цуценям? Дослідження, проведене на початку

XXI сторіччя, відкинуло цю гіпотезу. Було доведено, що, завдяки тривалій історії еволюції поряд із людиною, собаки будь-якого віку, не лише цуценята, готові полюбити людей. Вони не тільки навчаться всіляких трюків, але й стануть справжніми членами твоєї родини.

Ти народився в епоху собак, і ми, слід зізнатися, трохи тобі заздriamo. Ми — це Джулі та Міа, дві дослідниці, які вивчають поведінку, пізнавальну здатність, навчувальність песиків і догляд за ними. А ще ми вивчаємо робочих собак та стосунки між собаками та людьми. (Ух! Ну ми й заклопотані!) Як і твої батьки, ми виростили за часів, коли собак дуже любили, але не дуже розуміли. Хоча любов і є важливою складовою, найбільш ефективно вона працює в поєднанні з розумінням. Саме розуміння того, що хочуть собаки і чому вони цього хочуть, допомагає нам забезпечити чотирилапим щасливе та здорове життя. Саме розуміння допомагає нам бачити в собаках собак, а не мініатюрні копії людей у химерних костюмах, які навіть вітаються дуже дивно. (Так, ми про те, що взаємне обнюхування дупок — нормальна частина ритуалу собачого вітання.) Сподіваємося, що подорож із Руді тобі сподобається — ми дістали від неї велике задоволення!

Джулі Гехт та Міа Кобб (обидві мають песиків на ім'я Руді), спеціалістки із собачої поведінки, авторки блогу «Чи вірите ви в собак?»; Дослідницький центр, CUNY, США & Університет Монаш, Австралія

Особлива подяка Товариству захисту тварин Річардсона,
мережі публічних бібліотек Пано і програмі «TexShape».

Енді Гірш — карикатурист та ілюстратор, мешкає в Далласі, Техас. Автор «Пустунів», надрукованих видавництвом «First Second», соавтор «Дивацтва на Бейкер-стріт», а також учасник багатьох інших проєктів. Залюбки познайомився б із твоєю собакою.

Руді!
Не тягни,
ми вже майже
на місці!

Я Руді, але ти вже, мабуть, знаєш це від моєї хазяйки. Ви знайомі з нею? Вона **найкраща**.

Щовихідні ми приходимо в парк для собак, щоб провести час разом із друзями. Вони **найліпші**.

Агов, Пенні! Привіт, Скутере!

Маєш чудовий вигляд, Джорджіо!

Як справи, Руді?

Прісцило, люба!

Привіт, коротунчику.

Знаю, про що ти думаєш. «Руді вважає себе **містером Популярності**. У чому ж його секрет?»

Ні? То, може, ти думаєш: «Ого, скільки **різних порід** собак у цьому парку?»

Варто, про це поговорити...

Власне, усі собаки є одним видом, який ми з тобою просто обоюємо: *Canis lupus familiaris*, або, простіше, пес свійський!

Ну, якщо точніше, то *підвид*. Слово «люпус» позначає ось цього хлопця...

«Каніс люпус» — це сірий вовк!

Розумієш, завдяки чоловіку на ім'я Карл фон Лінне (або Лінней, як називали його друзі) живих істот поділяють на групи за **спільними характеристиками**.

Ми називаємо такий спосіб класифікації **систематикою**, і з кожним рівнем вона стає дедалі конкретнішою.

Візьмімо для прикладу мене. Привіт. Я тварина чи рослина?

Чи маю я правий і лівий бік?

Чи мене вигодувала мама?

Чи їм я м'ясо?

Тощо...

ЦАРСТВО: ТВАРИНИ

ТИП: ХОРДОВІ

КЛАС: ССАВЦІ

РЯД: ХИЖІ

РОДИНА: ПСОВІ

РІД: ПЕС

ВИД: ВОВК

Коли справа доходить до виду, то можна трохи й *заплутатися*.

Спочатку всіх собак вважали окремим видом — псом свійським. Але що таке вид?

Лінней вважав, що види можна розрізняти, просто *поглянувши* на них.

